

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historica Relatio De Ortu Et Progressu Fidei Orthodoxae In Regno Chinensi Per Missionarios Societatis Jesu

Schall von Bell, Johann Adam

Ratisbonae, 1672

Cap. XIII. Multum apud Proceres & in Regia occasione studij Astronomici
valet P. Adamus, & inde occasio Christianae Fidei promovendae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11805

142 *Initia Expediti. Christianæ ad Chinens.*
adveniat, non est præstò, iste utcumque vices
tuas & tuorum supplebit. Non impetravit ta-
men Rex iste legis divinæ præcones ex Chinis.
Imo postea per Tartaros aditu omnino inter-
cluso, in regnum possibile prorsus non fuit eo
coloniam deducere; adeò fines custodientibus
hostibus, ut numeratos, designatosque tantum-
modò ingredi & exire regionem eam pateren-
tur: aliunde quoque terrâ, marique, sed fru-
strâ, aditum in Coream Patribus ex Seraphico
Ordine S. Francisci investigantibus.

CAPUT XIII.

*Multum apud Proceres & in Regia occasione stu-
dij Astronomici valet P. Adamus, & inde occa-
sio Christianæ fidei promovendæ.*

IN tribunali Mathematico, præter illos qui
Calendarium sive Ephemerides concinnant,
ab eaque classis suæ nomen deducunt, alij
præterea sunt alijs duabus classibus admixti;
quarum altera observat, quidquid ab illa prio-
re computatum est, ex specula supra muros ur-
bis, omnésque domos eminente, in quâ com-
plura instrumentorum genera visuntur ex ære
solido, magnâ arte liquata; globi, sphæræ, ar-
millæ, & quidquid ad observationem necessa-
rium videtur. Huic observationum studio totis
no-

noctibus vacant isti ; qui si aliquod phænomenon in cœlo conspexerint , diligenter observant , facto manè ad præsidem referunt, qui, si indicandum Regi videatur, ipse denunciât.

Altera classis circa terram occupatur ; ut si quid est publici ædificij , vel quando ædificandum, quo loco, quove situ, determinet. Utraque classis nec latum unguem à regulis jam olim traditis deviat ; quod libri , quod antiquitas , quod experientia in præsentibus circumstantijs agendum omittendumve existimaverint, docet: hunc in modum aut superstiosè nimis majorum suorum industriam observantes ; aut credulè nimis nihil sub Sole novum arbitrantes. Itaque eo sensu , & rerum ordine, quem in libris à majoribus acceptis , colligunt, de suo nec apicem apponendo , vel trahendo , quid agendum denunciant. Nec Præsidi mutare quidpiam licet. Prout enim ab istis accipit, ita in libellum supplicem relatum Imperatori indicat. Eâdem lege obstrictum se credens P. Adamus , nihil apud Regem nisi veterum placita recitabat ; donec supremus Senator ad se vocato indicavit ; Imperatoris mentem esse , ut quæ viderentur mutanda , vel addenda liberè faceret ; Non dubitare illum quin æquè bene, ac fit à libris, ipse causas rerum ac eventa prædicere possit. Hæc licentia ut plusculum curæ , sic multum
que-

quoque libertatis attulit ; fuitque ad erigendas ad diviniora mentes, atque ad virtutes conciliandas peropportunum.

Erat tum in aulâ Fratrum Imperatoris nonus, sagacissimi Princeps ingenij, & qui hæcten' non fideliter solùm sed gloriosè, & cum maximo Reipublicæ commodo Vice - Imperatoris adolescentuli, quasi tutor, rem gesserat. Verùm ut nullibi desunt assentatores, ita hunc nonnulli, quorum operâ utebatur, circumvenientes, paulatim ejus animo regnandi cupiditatem instillarunt, effeceruntque, ut primò speciosis titulis, quales sunt Pater Regis & Patriæ in edictis publicis, quæ nomine suo inscribere cæperat, uteretur ; tum ut in fabricâ palatij conditionem excederet, vestesque sibi Imperatorias, & apparatus procuraret, qui Imperatori, nec alteri conveniret. Narrare postea rex P. Adamo, pro Patruo cujus offensas oblitterare ex animo ut vellet, deprecanti crebrò solebat : se ab his qui Patruo favebant, sæpiùs delusum & despectum fuisse. Salutandi quondam Patruj gratiâ palatio egressum, certâ fide inaudisse structas sibi insidias: perrexisse tamen, ac mente Palatinis ædibus valefecisse tum quidem, sed oculos à lachrymis non temperasse ob tantam fuorũ improbitatē cui retundendæ impar nunc esset: Cœlo tamē propitio limen hostile subeuntem,

tem à Patruo mitiùs sentiente , jussum se recedere , & increpitos esse ab illo Magnates, quòd alieno tempore victimam adduxissent : se eum in modum per ignaviam Patruì ac malevolorum , sibi salutarem , cœlo dante supervixisse. Hic itaque Imperatoris Patruus animadvertens res suas inclinare in occasum , quòd Rex supra ætatem sapere , & in virum adolescere inciperet , cogitavit aliam urbem non procul ab istâ condere , in quam unâ secum , relicto imbelli populo magistratus ac Præfecti commigrarent omnes , in quâ solus ipse jus diceret , ac imperium gubernaret. Ad perficiendam rem, præter æs publicum promptæ pecuniæ destinavit septem milliones auri , ex ærario levandos : novas populo exactiones , nova vectigalia imposuit ; quin etiam per singulas domos opifices , & operas gratis adduci jussit : multis hominum millibus huic obsequio mancipatis. Rebellaverat per eosdem dies ex Sinensium Ducibus non nemo, totam secum Provinciam XAN SIM ad occidentem pertrahens , nec erat levis suspicio , populos recentibus oneribus oppreffos , ad hunc citò defecturos , cum periculo amittendi recens adepti imperij ; nemo tamen extitit , qui viri potentiam veritus , ausus sit decreto operi contradicere , aut obicem opponere torrenti.

K

Rei-

Reipublicæ periculo, & commiseratione plebis, nec non perturbationum metu, quæ iterum affulgenti rebus Christianis luci impendebant monitus P. Adamus, magistratus sui auctoritate, ac scientiæ astronomicæ apud eas gentes præscriptionibus fultus, causis de cœlo terraque allegatis, & libello supplici insertis Principem à cœpto revocare aggreditur. Jam manus operi, & ædiles novæ urbis molitioni instabant, cum inspecto libello incallescens Princeps; ut quid, inquit, iste solus obloquitur? reposuit ad ea, qui adstabat, senator; quandoquidem ô Princeps, ex officio sibi commisso, & datâ licentiâ hic Europæus loquitur, non videri potest limites excedere: si minus solito ei deferatur, facilè impostherum obmutescet. Tum verò Princeps iram remittere, & de re propositâ seriò cogitare: die proximâ Patrem evocare in Palatium: agnoscere, & edici voluit, muneris hoc astronomici fuisse talia proponere, nec in eo, quod adferebatur exerrari: simul ab extruendâ urbe destitit, ac misso nuncio cessare ab opere artifices & dimitti præcepit. Tartarorum juxta atque Sinensium animos rei Christianæ conciliavit iste eventus. Erant eâ die quâ edictû omittendæ novæ urbis emanaverat, in tribunali ædilitatis septingenti plus min⁹ viri catenis colligati, quàm primùm ad opus constitu-

tutum destinandi, aliunde adducti, ac sortem suam miserè deplorantes. Hi nuntio libertatis accepto, vinculis exsoluti; intellexerunt beneficium hoc, ab Europæo Divinæ legis magistro illis impetratum, omnes quâ patebat platea, humi prostrati versùs Ecclesiam caput inclinasse, & gratitudinem, prout poterant, hac corporis demissione declarasse feruntur.

Non multò post, peregrè appulso hospites invisurus, domò exiverat Pater, ac primario viro obviam factus pro familiaritate, quæ inter utrumq; erat paulisper substitit, cùm, quod esset ejusdem ætatis, æquè barbatus (res inter Chineses rara) in frequenti plateâ, factò concursu multitudinis accurrentis; ille occasionem bene merendi de viro Reipublicæ utilissimo arripens, concione propemodum habitâ, Patris in populum merita exaggeravit.

Publicam hanc passim commendationem, quam ob res Mathematicas vulgò consequebatur, Pater in subsidium rei Christianæ solenter conferebat. Quòd regni gubernator sæpius cum eo ageret, quod astronomicas res frequens perquireret, quòd tormenta ænea, machinâsq; bellicas ejus judicio aptandas, atq; emendandas permetteret, cæterorum quòque Ducum animos Patri lucrabatur. Qui tametsi Christianam religionem non susciperent; complures tamen exinde per Provincias Imperij Prore-

ges facti, fundatæ olim consuetudinis memoriam retinentes, socios legis Divinæ præcones alibi fovebant, indigenas ad Christum conversos gratiâ & favore dignabantur; quin etiam pluribus in locis egregij amborum contra hostes Ethnicos evasere defensores. Latè per imperium Chinense excurrebat P. Adami notitia, quem alij P. Matthæi Riccij filium, alij, quòd Patri Longobardo assuevissent, ab eodem Longobardum alterum, alij transcripto in Chinensem idiotismum Joannis Adami nomine, univèrsim Tàm Iô Vâm nuncupabant. Præsidium hoc erat cæteris per regna diffusis commilitonibus, quò inter adversa protectos, inter prospera adjutos se sentiebant. Pater Emmanuel Diaz jussus ad murorum excubias, domesticos omnes dimittere, continuò à communi civium necessitate & labore exemptus est, ubi socium se P. Adami proclamavit. P. Franciscum Ferrari, ut hominem ignotum jussu Magistratûs illico verberibus subjiciendum, & exilio multandum immunem à vexatione fecit, quòd illum, superveniens alius, socium esse celebrari Tàm Iô Vâm dixerit. Dimissus è vestigio à periculo verberum, atq; honore, ac deprecatione erroris cultus. Pater Gabriel de Mangilhes, quòd in exercitu Tyranni, regnum SÚ DIUMEU depopulantis, captus esset, jam Tartaro cæsariem unâ stringente, & alterâ ensem
vib-

vibrante decollandus, ictum feralem præstolabatur; cum fortuito alter Tartarus inspectâ hominis barbâ ictum suspendere jubet, ac ferrum sistere: tum quærit ex Gabriele, num Tam Iô VáMUM nôsset, illoq; tremulâ voce fratrem suum esse hunc, & natu majorem replicante, vitâ ipse ac socius, ejusdem fortunæ collega donatus est. Ductus præterea ad regulum eâdem de causâ non ut in bello captus, sed Ducis ipsius, non secus ac P. Adami socius eximiâ benevolentiam cohonestatus est: Astronomiæ studio hunc in modum efficacius in sublunaribus operante; quàm quâ ratione per astrorum conjunctiones & influxus aliquando ipsa divinat.

Duo singularia memorare convenit, quorum alterum Reipublicæ commodo; alterum ethnicae superstitionis incommodo, per eandem Tam Iô VáMUM existimationem perfecta sunt. Obierat redactâ prius ad obsequium XANSY provinciâ, Regis Patruus, regni gubernator; ipseque decimum quartum ætatis annum complexus Rex, ad clavum assidere cæperat. Dum acta Patruus rescinderet Imperator, solenni in Regulorum ac Magistratum conventu, professus est, multum se Europæo, Divinæ legis magistro debere, qui præterquam quod prædixisset, Dynastarum quendam involaturum esse dignitatem regiam, ac non multo post periturum (quod quidem gliscente

ipso dissidio pronunciatum, atque, quo ad eventum, tantummodo omen fuerat, feditiosis plerumq; impendens; à D E O tamen in fines eminentiores valde regio pectori infixum) plurima quoque alia imperij commodo, & ornamento indies moliretur.

Ufus opportunitate Pater binos libellos Regi præsentat, quorum unus petebat instaurationem Palatij, à Latronibus combusti, & manium urbis; statim omnium applausu ac potissimum Regis exceptus, atque executioni demandatus. Alter Bonziorum superstitionem impetebat. Suadebat hic Regi nequaquam se ab infimæ sortis hominibus abduci patiatur: Regiam majestatem dedecere vulgi præstigij & postremorum mortalium judicijs auferri: Ipsos ad erudiendum regem nec doctrinâ nec virtute valere. Eorum itaque templa & turre (quas TAM nuncupant) ne erigeret, prout decreverat: Somnia & deliria esse, quæ evulgarent de expulsiōe Dæmonum, de instauratione sanitarum & morborum per eorum ritus profanos proscriptione. Nullam illis potestatem ad hæc patranda conferri, minus innasci: Spiritus equidem ab hominibus interdum, sed virtute, non armis, aut dolo cogi. Erecta in murorum pinnis vexilla, quæ in finem arcendorum dæmonum illi defixerant, ludibrium esse ventorum, non spirituum vim, averruncam:

Aliunde

Aliunde illos in urbem penetrare posse extra vexillorum conspectum ; subtus muros insinuare se , per terræ viscera irrepere , ex medio aëre decidere posse , si permittantur ab arbitro universorum Numine : impervium nihil esse illis, qui ex elementis compacti non sunt : corpora corporibus duntaxat obstare : Spiritus ultróque commeantes prohibere minimè.

Incusserant Regi metum turpissimi Bonziji, nisi postulata exequeretur, atque insuper discipulum se illorum profiteretur, hoc ipso anno, octavo mense moriturum. Addidit enim verò Pater : satis sibi constare falsa illos prædicere : nequaquam Imperatorem, quidquid adversum ageret, prædicto mense moriturum ; Deo potius largiente diutissimè, ac feliciter regnaturum. Non esse Bonzios Dei consiliarios, qui futurorum eventuum arcana, soli illi explorata, simul inspiciant. Nihil in natura præsto esse, quod præsertim imperitis istis, ac rudissimis hominibus, sequelam faceret legitimam, adeò lugubris fortunæ. Superstitionibus aliàs ex genio patrio Imperatorem tantò promptiùs, quantò adolescentia volatilior est, deditum, à Bonzijs amoverunt ista. Non Proceres, quòd se more solito componerent ad vultum regis, opponere ; non Regina mater, quòd fœmineâ indole his delectaretur amplius, quæ speciem

152 *Initia Expedit. Christiana ad Chines.*
pulchri præferrent, dissuadere sunt ausi; U-
nus P. Adamus non magno momento deside-
rata feliciter perfecit.

Ferunt Regem, cum libellus hic prælectus
esset, dixisse: scio pleraque, quæ senex ille,
hactenus suggestit, effectu comprobata fuisse:
anne fidem hæc ei in causa derogabimus? do-
lendum! non citius nos admonuisse! Jam quip-
pe prima turrium è fundamentis emerferat, ex
terra aliquot cubitis eluctata: supererant qua-
tuor aliæ nondum captæ. Jam in monasteria
& delubra Idolorum decies centena aureorum
millia enumerabantur præter immanem ædifi-
ciorum materiam, quæ substructionibus am-
plissimis erat decreta. Tepere itaque animo
sensim Rex, atque à proposito manum retra-
here. Ne quid tamen inconsultâ Matre, quam
plurimum reverebatur, omitteret, libellum
thecâ inclusum & obsignatum eidem per appa-
ritorem submittit. Ut vidit Regina, ac, quæ
continebantur, legit, demisso capite, seu ap-
probans quæ dicebantur, seu de facilitate sua
in immeritos homines erubescens, nihil re-
spondit. Interea libello, quamvis de more
post triduum necdum publicato, ut Bonziji o-
peris superfederent omnibus mandatum est:
atque ita speratis favoribus superstitiosi homi-
nes ejecti. Tribunal rituum recenti insolentiâ
offensum severius in eosdem animadvertit.

Eo

Eò quippe proruperant arrogantia; ut eorum quidam humeris hominum delatus, usurpato titulo Regio, & satellitio stipatus inveheretur. Factum hunc in mendicitate meritâ reprehensione Senatus coërcuit.

Agebatur annus quinquagesimus primus supra millesimum sexcentimum, quo Rex venatum extra muros Regiæ Aquilonares profectus, totam ferè Nobilitatem, Matre cum Regulis in urbe relicta, secum pertraxit. Per id tempus fœminæ tres domum Patris ingressæ, fingebant se esse ex Reguli cujusdam notissimi Familia, misasque ab Hera, ut de salute filia morbo laborantis inquirerent: agebant, illam diebus aliquot gravius decumbere, matrêmque diffidere Medicis; Patris Europæi sententiam expectare: Nihil eum uspiam latere posse, omnium jam opinione, increbuisse. Daturus Pater aliquid vulgò confirmatæ, & verò proficua rebus Christianis de se existimationi, plurimum autem spei de Divinâ gratiâ, ac rebus sacris conceptæ; exorientis morbi momentis, applicandum obtulit sacrum cerei Agni Dei amuletum; iussitque bono deinceps animo esse: hoc præsidio munitam ægram intra quatrimum convalituram. Recedunt hilares, & quinto die reduces adferunt ducentos aureos, cum pannis septē, vel octo damascenis auro intertextis, mu-

154 *Initia Expedit. Christiana ad Chinens.*
nus pro impetratâ Dominæ junioris salute,
quam Patri intra prædictos dies acceptam affli-
cta cæteroquin Mater referret. Hæsitanti, an-
minimè vulgare munus susciperet, quòd causa
muneris non satis liqueret, scrupulum extor-
quent illæ, agentes Dominam suam Dei honori,
quem coleret Pater, hæc destinasse. Suspitari,
quid ageretur, animadversum, postridie since-
rior altera sceminarum, unâ duntaxat ancillâ
comitante, convénit, aliósque aureos centum
offert; pro cerâ, inquires, aliísque ad Sacri-
ficium Divinum necessarijs coëmendis. Tum
exponit Reginæ matris pedissequam se esse,
eamq; , quæ decubuerat, puellam futuram pro-
ximè Reginam, jámq; Regi desponsatam, at-
que interim dum nuptiæ celebrentur, quod o-
ctavo mense futurum erat, apud Reginam Ma-
trem educari; addidit istam denunciare, se TâM
IÔ VÁMO planè obstrictam, imposterum Patris
cum loco habituram: vicissim ipse tanquam fi-
liæ significaret, quid ab ipsa præstari, quid im-
petrare vellet, omnia promptissimè execu-
turam.

Somnio propior tota relatio videbatur. Rogat
nihilominus renunciari Pater: ab Imperatore,
Reginæ filio, satis liberaliter sese, atque etiam
in honore, ac dignitate, supra meritum habe-
ri: medijs ad vitam sustentandam necessarijs af-
fluere;

fluere ; lætari quòd Regina mater in suam quasi familiam se adsciscat : ob id , imposterum nullâ re defuturâ , nihil ultra desiderare posse : vice versâ DEO supplicaturum se , ut tam eximiæ beneficentiæ retribuat. Ne præterea Reginae promptitudinem differret , ad exequenda quæ suafurus esset , inclinatam ; addidit : Videri sibi patrocinium Bonziorum apud ipsam moderatione indigere , ne cum ipsa Imperij Sinensis Domina ac Mater sit, exemplo suo alios ad excessus istos pertrahat , cum certo animarum dispendio , nec sine secuturo sibilo prudentium. Omnia ad votum renunciata Reginae sunt. Quin etiam pedissequa postero die responsum attulit : Fateri equidem Reginam , se hætenus impensè favisse hominibus illis , idq; toti imperio constare ! non posse momento universam illorum curam deponi : promittere tamen in nulla re Rempublicam concernente, cum illis communicaturam sese ; imò pedetentim subducturam se ab eorum consuetudine. Mirum , quòd cum Bonzij de Patre Adamo in aula conquerebantur : nunc præstigiatorum compellantes , Reginam tamen exinde, quæ merito poterat cautelis uti , non solum non averfam, sed supra quam credi potest continuato affectu obstrictam mansisse. Ubi nuptiarum dies advenit , cum Optimatibus ab Imperatore convivio exceptus est Pater ,
&

& neceſſe fuit, totum ferè diem intra Palatium conſumere; quod honori Principum apud Chinenſes fieri aſſolet. Gratum ſibi iſtud obſequium teſtata Regina, poſtero die miſit pedifequam, de valetudine (uſitato ſalutandi genere) percontari. Cùm iteratò paucis interjectis diebus, ob noviter auctos Regiæ titulos, in ſignum gratulationis Regiam fuiſſet ingreſſus; non latuiſſe ipſam, hoc ſui gratiâ venerationis genus præſtitum ab eo, qui liber alioquin à publicis hiſce Aulicorum officijs foret, demonſtrans, miſit eandem pedifequam poſtridie, gratias ſuper hac honoris ſignificatione ſibi impensâ acturam. Addidit pro munere duas armillas aureas ab ipſamet geſtari ſolitas: quas eodem tempore brachijs detractas pedifequæ conſignaverat Patri deferendas. Parantem flexo genu, ut moris eſt, Regium munus accipere, prævertit internuncia; utique de Regiæ mandato: Quandoquidem, inquit, non alio nomine, quàm patris, te Regina compellat, ægrè laturam reor, ſi filiæ loco non magis, quàm Regiæ, eam habeas. Intervenerat fortè famulus domeſticus, neſcio quid de bove emendo, & in villam deducendo ſuggerens. Notavit alloquium mulier, & tanquam aliud audiret, diſſimulato tum propoſito, poſt triduum redit unâ adducens boves duos egregios, quos Patri, ut agebat, Regina Mater in
uſum

usum villæ submitteret. Et unde, inquit, Pater, Reginae notitia de villa mea, & bobus? subridens illa; etiam Regina, inquit, demiratur; unde Patri suo tanta diffidentia, ut cum tantillâ re indigeret, apud filiam non requisierit. Pro hisce tamen omnibus Regiæ benevolentiae tesseris, nihil nisi duo sacrae ceræ amuleta, infra mediocritatem concinna (cum meliora deessent) reddita à Patre; unum Imperatrici; alterum Reginae Matri deferendum; capsulæ, etiam qualicumque inclusum, acceptumque pariter, ut retulerunt, animo gratissimo.

Addiderat muneri Pater, ut sacrum amuletum collo appensum interdum Regina pallio contegeret; ratus incurfurum aliâs oculos circumstantium, & fortè non omnibus æquè placiturum. Scrupulosius Regina, quàm pater erat, executâ monitum est. Elapsis enim diebus aliquot percontari jussit; num hæc cerei Agni occultatio sit omnino necessaria? Negante illo, responderunt pedissequæ: se lætas hoc nuncio redire scrupulum Dominæ exempturas; utpote quæ opinabatur, se errasse; quod contra præceptum non intus, sed foris quoque extraregium cultum, non contactum, & nudum hædenus Agnum Dei gestasset.

Iterum propter auctam dignitatem, unâ cum compluribus alijs, Regi acturus gratias, in
Pa-

158 *Initia Expedit. Christianæ ad Chinens.*

Palatiū reversus Pater tempore instante, quo simul universos procumbere in genua oporteret de more capita inclinatuos, motu proprio Rex moneri Patrem iussit, ne cum cæteris genua flecteret: se ab hac caremonia illum una cum duobus è supremo senatu, & quatuor summorum tribunalium Præfectis exemptum velle. Qui honor primi tantummodo ordinis Proceribus deferri solitus, argumentum meritò fuit, gratulationum ab amicis postea consecutorum.

Certè Imperii mutatio non eadem, & felicitatis Christianarum rerum fuit: Regem visa est missio, non Regis propensionem mutasse. Imò qui non rerum potiebatur, eo in genere cœpisse primum notatus est P. Adamo; in quo antecedens postremò defecerat. Ille enim suæ prudentiæ præfusus longam præmittebat experientiam, & cautelam donec fidelem expertus, ac probè notum perspectumque coleret: recidentibus ita in postremos imperij annos favoribus, qui neutri tum prodesse amplius potuerunt. Hic verò concedens aliquid exploratæ jam fidei, honores statim expedire voluit, quibus tantò certius probaret constantiam Patris in bene merendo, quanto cumulatius, eidem prius benefecisset. Equidem de aura Regia gloriari circumspectæ mentis non est: & confirmatū legimus sacro oraculo, quod præstet sperare IN DEO, quàm in Principib'. Com
per-

per tū tamen etiam est, medijs humanis DEUM uti-
suis in finibus persequendis ; atque ex ijs effi-
caciora esse, quæ excellunt potentiâ: viciniōra
demum ad sequelam impetrandam virtutis e-
xempla esse, quæ ex prætorio & actionibus
Imperantium præleguntur.

Nec Filium Imperatorem documentis identi-
dem destituebat Mater. Dum in aditu templi
opere Europæo arcum triumphalem è candido
marmore DEO, ac DEI paræ moliretur P. A-
damus; ut rescivit illa, statim largâ manu pecu-
nias, non rogata, subministravit; se quoque
meriti alicujus apud Deum Christianorum par-
ticipem fieri velle denunciavit. Decumbebat
eodem tempore in decimum diem morbo affli-
ctâ: non ausa sacrificium, aliâve pia opera
indicare; plurimâ tamen cerâ templo submissâ
petijt se DEO commendari. Consuetâ in-
DEUM fiduciâ spem valetudinis fecit Pater,
in diem posterum, quo sanè, DEO dante, ino-
pinatò ab ægritudine est re-
creata.

CA